

ten geleide

Ik ben opgegroeid in Baasrode toen de grote taalzuiveraars het kleine Vlaanderen bevolkten en er zeer bevlogen de streektaal bevochten.

Joos Florquin, Annie Van Avermaet, Fons Fraeters en een hond vulden dagelijks een paar minuutjes de televisiebuis om ons geduldig te wijzen op de aanslagen die wij met z'n allen op de Nederlandse taal pleegden en meteen brachten ze ons ook bij hoe het dan wel hoorde. Marc Galle leerde ons op de radio met niet aflatende ijver elke dag een paar nieuwe woordjes en Herman Andries deed ook iets, maar daarvan kan ik me de ware toedracht niet meer herinneren.

Gloedvol predikten de taalridders het ABN, het Algemeen Beschaafd Nederlands, en gaven zodoende impliciet te kennen dat ze het dialect - zoals ze de streektaal noemden - eigenlijk maar onbeschaafd vonden. Je kan je dialect maar best zo snel mogelijk vergeten, zegden ze fijntjes, want we hebben toch alles keurig op klankband vastgelegd en in brand- en diefstalvrije koffers gestopt. Bewaard voor het nageslacht dus. Hun dadendrang was groot.

Uit 'ABN' is de B ondertussen ootmoedig afgevoerd en het Algemeen Nederlands is gemeengoed geworden. God zij dank. Het past de voorvechters van toen hier en nu een eresaluut te brengen. Maar de streektaal is niet verdwenen ... Een taal kun je immers niet zo maar wegheksen : ze is en blijft eigendom van het volk dat er zich van bedient en dat er over beslist.

Maar ze evolueert wel, en snel ook. Enerzijds door het steeds frequenter gebruik van het Algemeen Nederlands, dat zodoende langzaam maar zeker stukjes van de streektaal inpoldert, waardoor ze verarmt. Anderzijds doordat we niet langer onder de kerktoren blijven hokken waardoor de streektalen in mekaar verglijden en aldus elk een stuk eigenheid verliezen, wat vervlakken.

Ook ik heb zo'n kleine 30 jaar geleden de Baasroodse kerktoren vaarwel gezegd. Was het heimwee of het besef dat het Baasroods zo snel verandert dat me er toe bracht dit boekje bijeen te sprokkelen? Allicht beide. Overigens stel ik tot mijn groot genoegen vast dat ook in de ons omringende dorpen en gemeenten gelijkaardige werkjes ter perse gingen. Zo mag ik het zien.

Dat bijeensprokkelen heeft jaren in beslag genomen : een woordje hier, een gezegde ginder, een aftelrijmpje daar ... ik ben de vele aanbrengers eeuwige dankbaarheid verschuldigd. En toen ik een mooi stapeltje Bostroeës bij mekaar had vroeg ik me vertwijfeld af wat ik er mee aan moest. Daar weten wij wel raad mee, verzekerden ze me bij de heemkundige kring Baceroth, die inmiddels boven de doopvont gehouden werd. En voilà !

't Es gekapt stroeë !

Ik wou niet in de valkuil trappen van de zich eindeloos voortslepende woordenlijsten, want die zijn toch wel erg taai. In een poging er wat afwisseling in te brengen en de leesbaarheid te verhogen haspelde ik alles door mekaar, zodat de lezer hapklare brokjes voorgeschoteld krijgt. Desalniettemin werd voor de liefhebbers een heus alfabetisch register opgenomen.

't Es belange nie volledig !

Zeker weten. Het is nooit de bedoeling geweest een compleet woordenboek, een 'diksioneir van 't Bostroeës' samen te stellen, want wat is daar de zin toch van? Neenee, ik wou enkel typische woorden en uitdrukkingen verzamelen, maar ook dat is uiteraard slechts ten dele gelukt.

Da zegge z' in Lebbeek oeëk !

Ongetwijfeld ! Ik denk dat er maar bitter weinig woorden zijn die enkel in Baasrode in zwang zijn. Ikzelf ken maar één woordje waarvan ik vermoed dat het enkel in het Baasroods bestaat en dat is 'frinket'. Of is zelfs dat een illusie?

d' Es gieën Bostroeës !

Met een welhaast aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid zijn er uit de ons omringende dorpen woorden ingeslopen die niet echt tot de Baasroodse taal behoren. Ik kan alvast één Trojaans paard aanwijzen: mijn vaders moerstaal is Buggenhouts ...

't Es verkieërd geschreven !

Dit is een moeilijk punt. Ik heb getracht een schrijfwijze te vinden die de Baasroodse klanken op een leesbare manier neerzet. Ik geef ze graag voor een betere. Fonetisch schrift vind ik echt geen alternatief.

Kortom, lieve lezer, dit boekje heeft geen enkele prententie. Dat Baceroth het wil uitgeven vind ik een hele eer!

Ze zien het bij de Baasroodse heemkring overigens helemaal niet benauwd : 'verleden - heden - toekomst' voeren ze in het vaandel. Ga daar maar eens tegenaan staan! Erg goed vind ik dat. We zijn dan ook niet in de valkuil van de nostalgische plaatjes getrapt en hebben het boekje verlucht met beelden van Baasrode zoals het nu is. En later zullen die Baasrode tonen zoals het was. Tijd is een raar ding.

Tot slot dan het enige wat ik je eigenlijk wilde zeggen : ik hoop dat je aan het grasduinen in dit boekje evenveel plezier beleeft als ik aan het samenstellen ervan !

*Johan Buys
18 januari 2003*

de geleerde

ei zèn scholen gad	hij heeft gestudeerd
è sprekt oep de letter	hij spreekt beschaafd
ne gekalleerden tip	een bekwaam iemand

Woordenboekje

èzzekes	amper
medrekeren	wellicht
ne schiddebol	een compliment
nen igger	een rilling
flees	straks
vanaus	doorgaans
ne gèzzel	een rilling
braa	redelijk
nemieë	niet meer
dempeg	amechtig
koeffelen	bezig zijn
graaf	erg

gevecht in regel

wacht tot flees
ik slaug aa malerees
twieë blaa oeëgen
en nen dikke nees

de medische wetenschap staat ver

(ze kunnen zo veel tegenwoordig)

mésteren	onder medisch toezicht staan
mismésterd	een foute medische behandeling
onder doktoors ann'n	onder medisch toezicht
steeg van afgank	geconstipeerd
onder de plakke gaun	radiografieën laten nemen
z' is alles ooëtgepakt	baarmoeder & eierstokken verwijderd
in poziesse	zwanger
z' is zoeë	ze is in verwachting
koeëpen	bevallen
ne maugman	een maaglijder
't valle van de blooëren	herfstmoetheid
een appelflate	een flauwte, inzinking
aa kas lauten trekken	radiografie van de longen
ze makt késsen	ze heeft koorts
ès niet in zènnen auk	hij voelt zich niet goed
è zit mé den afgank	hij heeft diarree
ze mut spagen	zij moet kotsen
ei de kaa pis	hij lijdt aan prostaat
è zit mé verraud	zijn huid is geïrriteerd
è gau van zèn stokken	hij valt in zwijm
een zweirêuzze	een zweer
è gaut om straulen	hij krijgt bestraling
de penseraueë	de ingewanden
z' ei ne kaa oepgedaun	ze heeft een verkoudheid
z' ei schèrrebèk	zij heeft ontstoken mondhoeken
è zit in gieë goe vel	hij sukkel met de gezondheid
eid e stauëloeëg	hij heeft een ontstoken oog
eid e pisoeëg	idem
een blaus	een blaar
een blauën	een bloedblaar
den bast af	geschaafde huid
veranderingen	maandstonden

ramp te Brussel

brand ! brand !
in Brissel bè mèn tant
mè peter zat oep 't êusken
en gieël zè gat verbrand

gardavoe ...

'k ang aa mé aa lip on nen naugel
'k lees aa in e vèrreken
'k ang aa oep on een string saroop
'k zet aa kop tissen twieë oeëren
'k pak aa bè aa schabbernakken

zo wordt Baasroods gemaakt de U wordt I

een bus met zusters
de bus naar Brussel
Will Tura
mug
kwibus
trut
rug

nen bis mé zisters
den Brisseleir
Will Tira
migge
kwibis
trit
rig

in den dik

in den dik
zeve kalle stik
zeve kalle boemlala
in den dik

goede raad

't stau geschreven en gedrikt
da ge mut krabben wau dat ikt

goed gezegd !

mé veel zjessen en	
komplementen	met veel drukte en poeha
van de maun gereeën	de kluts kwijt
oep aa effe kommen	bekomen
't es van de dodde (zèn sjiek)	het deugt niet
los over dik	over alles heen
nen dedden toeënen	niets presteren
't es niks genodderd	het helpt niet
ès gesnourd	hij kan verder
zènne praut gau de kest af	hij vertelt onzin

spiegeltje, spiegeltje, aan de wand ...

ne kiemen djanter	kieskeurig iemand
nen baukis	een flink kereltje
een koerre	een flink meisje
ne loeter ooët de gieëlen	een dwaas persoon
een franke tik	een onbeschaamde vrouw
ne kaggen	een nietig wezen
ne slauëknees	een snotaap
een sillekertrit	een onnozel wicht
e janneken	een kereltje met streken
ne vijger	een loper
een lazepille	een dronkaard
ne snauër	iemand die er vaart achter zet
een blaus	een opschepper
ne galjaar	brengt er niet veel van terecht
ne nietwijt	een die niet deugt

in den bie

in den bie
dref van die
dref van die
van dauminie
katrefijn
treeantijn
oo oo pikolo
pikolo van daumino

woordenboekje

bots	starks
gelètteg	glad
een frak	een jas
een knuzze	een knook
geiloeëgen	goesting hebben
vergèzzelen	rillen
e rézzeken	een verhaal
moeëssen	knoeien
kwèddelen	probemen
tèfferen	knutselen
kréften	zagen
schalotteren	beschadigen
overpampelen	betasten
servetieten	drukte
voeës	versie
verdestreweren	om zeep helpen
nen bloemekee	een boeket
e frinket	een vork
verbastroderen	verbasteren
bats	star, stram
een vogeljeir	een vogelkooi

dook pallook

dook pallook
drauë petatten oep ieëne stook
ieëne vé vauder
ieëne vé moeder
en ieëne vé dook pallook

de dorstigen laven

edde dest ?
gau bè Janneken De Vest
dieën eid een onneken
en da pist in aa monneken

publiciteit

< Kerrekolen, krabben en gernaut ! >

< G' et er in gescheten
dat er schooëm oep staut,
gèsse vooëlaut ! >

zo wordt Baasroods gemaakt de EU wordt EË

de Meubelreus
scheut
kleur
sleur
neus
sleutel

de Meebelrees
scheet
koleer
sleer
nees
sleter

woordenboekje

pimpeloeës	van de kaart
frillen	stroken
prèkkelees	gevaarlijk
een plamoster	een vlek
ne post	een radio- of TV-toestel
te vierklaan	ijlings
loeten	grillen
een koet	een peuk
nen emtrok	een vest

onzen dikken weet van aanpakken

ik en onzen dikken
ginke saume koeëre pikken
't koeëre was nie rijp
onzen dikken kreeg het schijt
't koeëre was nie rijp
onzen dikken smoeërden een pijp

ikke en den dikken
ginke peire plikken
de peire waure nat
onzen dikken viel oep zè gat
de peire waure rot
onzen dikken viel oep zèn prot
De peire waure rond
onzen dikken viel oep zèn kont

spiegeltje, spiegeltje, aan de wand ...

een zwètte plaster
nen twieëjaur
e vernepelingsken
een vlaug
een bagêuzze
e stik ambras
een kréft
nen teffereir
ne moeësser
nen destereir
een machochel
een zattekenne
ne labbekak
t koppel va stoppel
e kraum

een onzindelijke vrouw
jong van hart
een nietig wezentje
een wispelturige vrouw
een opschepster
iemand die wil opvallen
een klager
een knutselaar
een prutser
een knoeier
uit de kluiten gewassen vrouw
een dronkaard
een bangerd
een fraai stel
een ambetanterik

Goed gezegd!

den beir es los
e gat van dee gaun
kommen toegestesseld
aa oos ooëtdoen
mé ne niet
zoeë dik as tappe wis
eid een olleke vee
een bieënaarsrauës
oep goe val et ooët
nô den bok doen

het festijn kan van start gaan
een vaart lopen
arriveren
een ernstige inspanning leveren
vanzelf
héél dik
hij krijgt voorrang
een reis voor niets
onverwachts
bedriegen

gefopt

<zie ne kieë ! Een plek ! >

< wau ? >

< toepeneezeken trek ! >

woordenboekje

mateire	etter
een wèt	een wrat
een pataat	een klets, lap
mot	slag
tijtekajoe	hoofd
een rézzonausse	een uitleg
ne schammeteer	een gochelaar
schofferdauënen	schaatsen
auës wieteren	ijs stukslaan
stèjer	star, stram
smokkelen	snoepen
't prinstepêulsten	't belangrijkste
wiewauteren	wiebelen
gosselen	vloeistof morsen
een voenkmoöë	een knipperlicht
loteren	uithoren
kétten drank	alcohol
fars	zich laten opmerken
e nijplicht	een zaklamp
asgrant	opdringerig
nen tisseslijper	een potloodscherper

driekoningen

al oep drauë keningen auved
ten sloeg den bakker zè wauëf
al mé nen dikke klipper
zoeëdaunig oep eel lauëf
de vraa die waa nie spreken
de klipper dieë waa nie breken
de vraa die sprak
de klipper dieën brak
en den bakker viel oep zè keisgat
wa zémmen den bakker naa geven
vé zenne nievejaur
e kinneken in e wiegsken
oe zal da kinneken ieëten
Siska De Zwieëter
geef da kind nen anderen naum
Anna Maria De Brieëbaun

woordenboekje

slinks	linkshandig
't geboorte	de boerenbuiten
kerjees	nieuwsgierig
wezen	aangezicht
ne palto	een mantel
nul prot	niets
van bezauënswege	van terzijde
schooëfelen	fluiten
totteflees	daarnet
verslinsen	verwelken

uit het fijn pak

tien pond stront
in e voddeke gerold
da 't blinkt
da 't stinkt
da 't voddeken der
van ope springt

Goed gezegd!

't es flaa mèt den bok es vet zoeë dweis as een oeërebieëst de nijper komt oep de steit 't zal der gon kèsteren vé zotten dievel dat ét gieën broeëd een lap oep geven de bierlap ès gereeën va potter zènne maks een geps trekken ès nie van den ezel over d' allef deer gescheten langst leve 't al ès nie vies gevallen ei zèn muëlèkke schoenen aun nô de val gaug' et al tegen aa fiool !	het stelt niet veel voor het valt mee moedwillig het wordt spannend de apoteose is op komst om te zwanzen dat hindert niet trakteren de ultieme prestatie hij heeft het zitten sip kijken hij is bij de pinken de overlevende partner erft alles hij is kieskeurig hij is slecht gezind afwachten wat het wordt dat zal niet pakken !
--	---

een gedicht

mutten is dwang
en schrieën is kindergezang

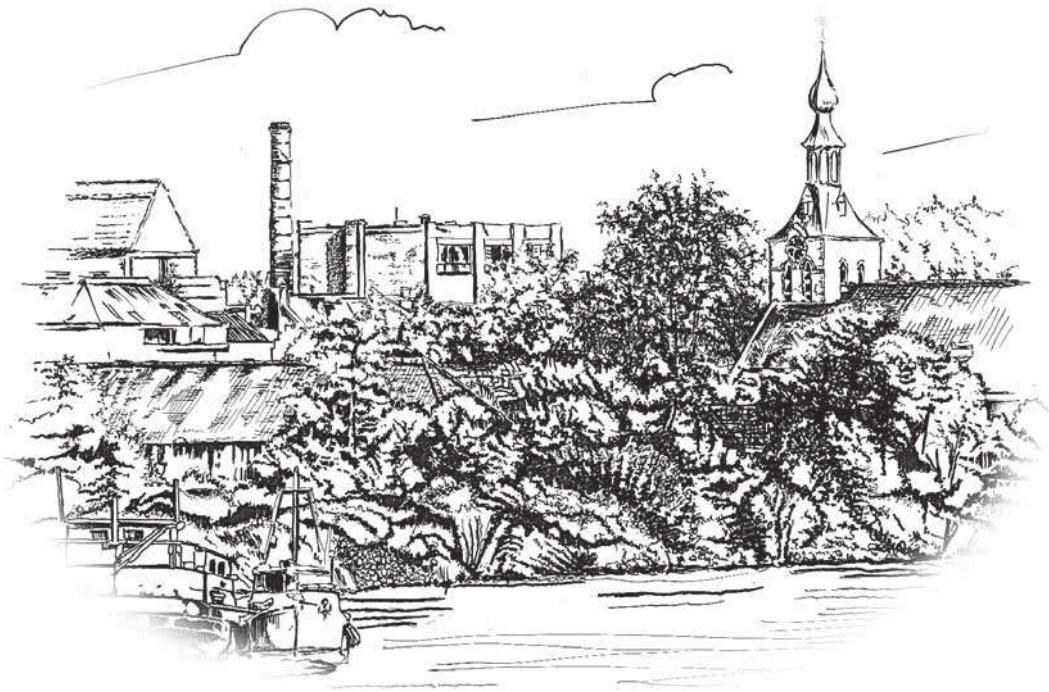
nog een gedicht

mutten is dwang
en kakken is afgang

spiegeltje, spiegeltje, aan de wand ...

een piskaas
ne gatspooëter
ne loeteman
een doeëdvallerken
nen émmër
nen érrék
nen doempeleir
ne miezeren
nen èttefrètter
ne kerjeezenees
ne sikanuir
ne misdoeberden
nen doezeleonaar
ne gelèttegen

een meisje
een poetsenbakker
een grillig karakter
een nietig wezentje
een schraper
een ambetanterik
een sukkelaar
een kieskeurig iemand
kan niemand iets gunnen
een nieuwsgierige
een zagevent
een mismaakte
een verdwaasd iemand
heb je niet veel aan

Menig schip liep hier te water
Ik hoor nog het klinken van de nagel
Een waardig lied, bewaard voor later.

woordenboekje

ne zwillig	een slok
na karnasjeir	een boekentas
sloppel	weltherusten
koddemis	staart
een allefol	een handvol
ne post	een radio- of TV-zender
smokkelen	miezerig regenen
ne vinker	een vogelvanger
lazen	drinken
greuën	raden
schabaalèk	riskant
verzénnerkesdag	1 april
ne kaspoesjeir	een stofjas
schèllemsele	schimmel
ne persjèn	een rolluik
bèrrevuts	blootvoets
agaa	gauw
blokken	klompen
kletsnat	drijfmat

koopmanskunde

plak !
'k gink no de mèt
'k kocht een koei
'k dee ze doeëd
e stikske van de lever
e stikske van de pens
en kiele kiele wens

smokkelgoed

een blaussjiek	ne lagenaussem
ne mimbol	gimoof
ne rotte petatzier en zoet	kalissenaat
begauënenbaud	een kèrremelle
een slappe lêurre	ne smoelentrekker
ne kaassenband	valdaakes
pikkerkes	een bees
e zezipken	ne slapanger
ne lèkker	e schèrrewegsken
toepenezen	e pakske kaad

zo wordt Baasroods gemaakt : de SP wordt PS

een gesp	een gep
een mispel	een mepsel
een hesp	een heps
een wesp	een weps
een rasp	een raps

paradox

't zonneke schènt en 't reigert
't es in d' elle kerremis

't Is koekenbak !

dau was ne kieë een vraa
die koekenbakke waa
de pot viel om
de koeke waure krom
de man kwam tooës
è pakten een blad
en veigde 't on eel bloeët gat

woordenboekje

een luzze
schramulle
prakkezeren
alzeleven
smikkel
een ammelauken
brésteg
nen bieëstestaar
(n)ieveranst
schampavie
turelut
zjiemenastiek
de dèrremieze
e ménnegat
een gèrre
lossendee

een afdak
as van steenkool
dubben
altijd
gezicht
een tafelkleed
brongstig
een veekoopman
(n)ergens
weg
van de kaart
turnen
het afdak
een doorsteekplaats
een spleet
dwars door

spiegeltje, spiegeltje, aan de wand ...

ne strauër	weet alles best
een zjest	iemand met streken
e schaa man	een grappige kerel
ne zwètte moemmer	een onzindelijk iemand
nen diffissilen	een kieskeurig iemand
een ziere bieëst	iemand die niet kan lachen
e gemieën stik	een ordinaire vrouw
ne krabbekoker	een prutser
een blieëkscheet	een vaal persoon
misteinget	juffertje

roemel, roemel in de pot

roemel, roemel in de pot
klare, klare, waur is zot
zot is in et stalleken
wat is 'n dau verloren
alles bij zijn oeëren
pief, poef, paf
kapt de koei de kop af
as men bakken emme men broeëd
as me sterreven zè men eiërljik en bieërljik doeëd
ie pikkalie, pikkalauminie
edde den dievel nie zie loeëpen
mé zèn zwètte poeëten
edde den dievel nie zie gaun
mé zèn zwètte leire schoenen augedaun

aftelrijmpjes met piano

onder de piano stoend een pint
al wie der van drinkt
stinkt

achter de piano
lag een doeë rat
iefra Madmwazelleken
eit er oep getrapt
aie zauë da ratteken
e stiksken ooët mè gatteken

aftelrijmpje zonder piano

onder 't wauter lag ne pauter
mé zèn tieënen boven 't wauter
oeveel tieënen ad dieë pauter ?

woordenboekje

baf oep
een ommès
sikaneren
fikfakken
spieëten

recht op
een hakmes
klagen
spelen
hard lopen

Goed gezegd!

dovee mutte van de	
bieëst geten emmen	dat is tegen veel
't es van keskeschiet	't is niet veel zaaks
è lêupt oep bokkepoeëten	hij is slecht gezind
een snoeb' en een beet	afblaffen
't es kloëtemanswinkel	het deugt niet
è zal zènne stinker	
intrekken	hij zal er zich van beloven
de kodde drooën	het kraam uithangen
zot zijn doe gieën zieër	hij heeft geen last van zijn gekte
ès gereeën van	
manewelzes witten	hij heeft het zitten
't es mé de wauënegen	't is niet veel
petatten mé ambras en	
zieëversaas	ruzie
eit dau zeker akses in !	het belangt hem aan
't zal in zè gat dressen	't zal niet meevallen
eid in mèn raupen	
gescheten	hij heeft mij ontstemd
dovee mutte van de	
bieëst geten emmen	dat is tegen veel
't es van keskeschiet	't is niet veel zaaks

boerentram

tram, tram, elletrieken tram
redt van ie nor Am
bolleke wit, bolleke zwèt
bolleke van de jauremèt

woordenboekje

een talloeër	een bord
een achterwaurès	een vroedvrouw
zieësletsen	gummi pantoffels
nen oebel	een bult
ne gèsdooëker	een stront
e petattekêusserken	een aardappelmesje
vonkaat	vermolmd hout
moemmelen	kauwen
een kabas	een draagtas
ne kontekletser	een pandjesjas
een zwing	een vleugel
zabberen	zeveren
e waudaken	een kruisje op het voorhoofd
een toepken	een dopje
trot	moes
kabbernauën	stoofvlees
graalèk	erg
spieëchelen	spuwen
plêumkes	anjers

huwelijksplechtigheid

< zeg ne kieë 'aad' >

< aad >

< aa vauder en aa moeder
zèn in den beirpit getraad ! >

peperbolleke

peperbolleke kwam mè tegen
mé ne baud zoeë wit as vlas
sapperloot wie zaa da peizen
da da peperbolleke was

bonkig zeemanslied

scheepjes varen al over de zee
Sjosfinneke gudde gè mee
Sjosfinneke gudde gè mee
scheepjes varen al over de zee
Sjosfinneke gudde gè mee
naar zee

spiegeltje, spiegeltje, aan de wand ...

ne lorejas mé de maan	
augesneeën	een dwaas persoon
ne snotter	een snotaap
een vooël bieëst	een onzindelijke vrouw
ne schoeffel	een veelvraat
nen alweter	weet alles best
ne kastaar	een kerel uit één stuk

woordenboekje

ne snelzijker	een broek zonder kruis
e kabberdoezeken	een verdacht cafeetje
een peperwèt	een wrat
een krap	een kotelet
santeboetiek	gans de rommel
ne sikkepit	een kleinigheid
nauëg	erg
een tikkenauë	een ei
een zjat	een tas
dèsteren	knoeien
tottebots	daarnet
sloeberen	morsen
stommelings	domweg
een schoolmieëstès	een onderwijzeres
een zép	een goot
ne flooëtmoeër	een fluitketel
oepspelen	van langs geven
een sittekeir	een zijspan

eigen gewin

- wa grutter in mènnen of ?
 - ajooën !
 - wa nog ?
 - petersille !
- al wie omziet krijg nie, krijg nie
al wie omziet krij-ijg nie !

onze pee

as ter onze pee
schoenelappen dee
stak er hèn mé zèn elsen
stak er hèn mé zèn elsen
as ter onze pee
schoenelappen dee
stak er hèn mé zèn elsen
lossendee

Goed gezegd!

è lêupt oep bokkepoeëten	hij is slecht gezind
een snoeb' en een beet	afblaffen
't es kloeëtemanswinkel	het deugt niet
è zal zènne stinker	
intrekken	hij zal er zich van beloven
't es zoeë lank as da 't brieëd es	het maakt niet uit
ès bè de goei	het valt mee
è redt mè de rig oep	hij werkt me op de zenuwen
ei mè ne pauter geschilderd	hij heeft me een loer gedraaid
een scheet in een fles	een ontgoocheling
alle maunschauënen ne kieëaf en toe eens	
z' eid e vies aur in eele steit	ze is slecht gezind
een vliegende krooë ei	
mieër as een zittende	wie passief toekijkt moet op niets rekenen
onnoeëzelèt verkoeëpen	onzin vertellen
't es al e groeët	dat is al veel waard
oe letter da 't es	het geringste telt mee

vivan de vegetariërs !

wéttelen dun 't gat préttelen
raupen dun 't gat gaupen
schosnelen dun 't gat spelen
ajooënen dun 't gat bazooënen
prooëmen dun 't gat schooëmen
sprooëten dun 't gat flooëten
eiten dun 't gat bleiten
ramenassen dun 't gat vergassen
artisjokken dun 't gat klokken
augurken dun 't gat snurken
pastinauken dun 't gat krauken
sjalotten dun 't gat protten
krieken dun 't gat rieken
enz

woordenboekje

aurzak	bedrog
fezelen	fluisteren
't aat zot	oud maar jong van hart
den bak	de gevangenis
e maskeraden	een gemaskerd carnavalvierder
sjoeffelen	rustig bezig zijn
schèrrelings	zijlings
verkét	tekort
ne ringel	een schuifgrendel
ne wèrrel	een scharnierend houtje
e lèfken	een onderhemdje
ne zjant	een velg

Zo wordt Baasroods gemaakt de AA wordt AU ...

raap	raup
gapen	gaupen
kwaad	kwaud
straat	straut

... en de AU wordt AA

blauw	blaat
klauw	klaa
auw !	aa !
lauw	laa

goed gezegd !

oep de willen boef	willekeurig
è zie zènne peren	hij heeft het niet onder de markt
è komt oep de schoeffel	hij komt om te profiteren
't es van de bieëst	het deugt niet
ès nie kiem gevallen	hij wil het beste voor zich
de vèulste vèrrekes willen	
't schêunste stroeë	wie niets gewend is stelt de
	hoogste eisen
ès oep zènnen kievief	hij is alert
ze zet mè de prés oep	
d' nees	ze zet me onder druk
aa kas oepfretten	op zijn van de zenuwen

Een orgelpunt langs de schelde
Hier stierven zij die wilden helpen (+1945)
De oude schelde heeft het allemaal gezien.

spiegeltje, spiegeltje, aan de wand ...

ne pikkelpoeët	iemand die mankt
een lammeer	iemand die zaagt
een kommeer	een roddelaarster
e viswauëf	een vrouw die alles uitbazuint
een gestampte boerinne	een lompe vrouw
ne kerremiszot	een uitgelaten persoon
een erretits	een levendig, kwiek iemand
ne zjessemauker	iemand met streken
nen tij	brengt er niet veel van terecht
een jakketoöët	in de gaten te houden persoon
ne gaupstok	wil alles goed gezien hebben
nen oepdunder	geeft graag veel geld uit

woordenboekje

e moembakkes	een masker
e stoefferken	een lefdoekje
nen bieroebel	adamsappel
nen ippelink	een kussensloop
een sézze	een deken
een blaffetier	een luik
een twauëfelbroek	een halflange broek
schots	raar
ne kodden	een staart

aan het eind van de rit

ès morrekis
ei zènne keikeleir gelauten
ès vertrokken gelèk as dodde zèn sjiek
ei zèn keis ooëtgeblauzen

het manneken in de maan

manneke maun
mé zè leiren broeksken aun
ei zè penneke pap ooëtgeten
en zèn broekske vol gescheten

woordenboekje

krozzemot	helemaal
scherlakèt	zijwaarts
dréssen	spatten
een toot	een vies gezicht
e mooëzegat	waterdoorlaatgat in muur
brezzabatti	niet te stuiten
flamakken	de mouw vegen
ne kreimglas	een ijsje

nievejorke zoeten

nievejorke zoeten
mè vauder es nen troeten
mè moeder es e wit konauën
ze wil mè gieënen boteram snauën

woordenboekje

een tooët	een klos
platte kadeeën	baby's
nen auntrekker	een schoenlepel
kramakkelèk	sukkelachtig
motteg	lelijk

Goed gezegd!

'k em mèn fiool	ik pak er naast
mé ne schaa nek	verlegen
zoeë zaat as brek	zéér zout
eiget in zèn steir	het zit in zijn hoofd
tegen eeg en meeg	tegen wil en dank
gêupt en geknêupt	helemaal

de gardevil

lêup, lêup, lêup
de gardevil is dau
de gardevil is dau
lêup, lêup, lêup
de gardevil is dau
de gardevil is dau

boerenwijsheid

as de schier ol es, 't dak er af es, nen erremen nest es

een plezant cafeetje

in 'De Donkere Wollek'
den baus ieër zat as 't vollek

betragt

ieëst geroken, olleken ontstoken !

hij kan de klok al lezen ...

< oe laut es 't ? >
< kaut van den bloeëten errem ! >

<oe laut es 't ? >
mèn orluzze stau stil ! >

flink uit de kluiten gewassen aftelrijm

onder de bank
lag e wa zand
rèd er mee nor Engeland
van Engeland no Spanje
appelkes van oranje
peire van den dikken boeëm
al die da 't leste spelleke wint
dieën eit de gaa kroeën
de gaa kroeën van biezen
in de winter zal et vriezen
in de zomer zal et zonneke schauënen
ten loeëpen de boere mé kloempen, kloempen
Mieken en Janneken zèn verzoempen
we gun na tellen
van ons gezellen
van tien, twinteg, derteg, fjerteg, fefteg,
sesteg, tzeveteg, taggeteg, tnegeteg, onderd
aa bee bos gè lieëlijke vos
en gauë zèt er aun,
aun, aun, aun,

uit de tuin

ne zierstek	rabarber
troskesbezen	aalbessen
mooëzenoeëren	veldsla
een pèzze	een perzik
een mepsel	een mispel
stekerbezen	kruisbessen
tingelen	netels
een pisbloem	een paardebloem
silleker	zurkel
aulebezen	aalbessen
breimbezen	braambessen
eiten	erwten
schosnelen	schorseneren
een eirebees	een aardbei
een innebees	een framboos
ne smeirwéttel	smeerwortel
onsrebberen	smalle weegbree
wauënbezen	druiven
spêunseterref	maïs
betterauven	bieten

spiegeltje, spiegeltje, aan de wand ...

nen doemper	iemand waar geen leven in zit
een pekelteef	een ambetante vrouw
e mokken	een jonge vrouw
een schaa rat	een grappige vrouw
nen broekschauëter	een bangerd

zo wordt Baasroods gemaakt de UI wordt OOË

thuis	tooës
luis	looës
puut	pooët
kruidnoot	krooënoot
snuit	snooët

woordenboekje

jaugzakken	hijgen
ommest	immers
aloverandertoer	om beurt
nen tuu	een fopspeen
tritselen	treuzelen
e zeipgat	platte billen
rèppeg	ongedurig
reek	parfum
kinderêuzze	kinderachtig gedoe
daggeren	ploeteren
soosis	salami
ne vlauris	rug
een gèbbe	een spleet
e kazzoekiken	een jasje
ne peiper	een klakson
flitten	gebak
bommezauë	zijdeachtige stof
een mulle	waarin broodbeslag gemaakt wordt
koemsel	schimmel op bier
ne stripper	iemand die staat te wateren

bij de kapper

pampeljotten	pijpekrullen
ne misampli	watgolf
bigodissen	krulspelden
keiskrollen	pijpekrullen
ne perremenant	vaste watgolf
koop a la zjat	opgeschoren
e plikskén	haarversteviger
krolauëzers	krulspelden
fabrieën	bakkebaarden
ne froefroe	een pony
ne rattekop	lelijk geknipt kapsel
papbekken	stijve golven
een kalot	lang onverzorgd haar
e schooëverken	een haarspeldje
ne weerbèstel	weerspanning haar

pannenkoeken

mé lichtmis
es ter gieë vraken zoeë èrrem
of ze makt eel pènneke wèrrem

er kan maar één winnaar zijn

den ieësten es den bieësten
en de lesten es den besten

een cafébaas uit één stuk

< daumes en ieëren !
de sirrek gau dicht !
de kloon es zat ! >

woordenboekje

e schoeëmkoxel
gieëzen
gibberen
e kinnebakkes
dèggeren
ne spèttelbak
schètteren
een bies
benaur
goei boter
(af)schèfferen

de nageboorte van een koe
verstrooien
snel lopen
een grote kin
ter plaatse trappelen
een bed
schril roepen
een schommel
bijna
melkerijboter
(af)schuiven

een wreed ongeluk

< der es iet gebeerd ! >
< wa ? >
< de paster zèn broek es ope gescheerd ! >

spiegeltje, spiegeltje, aan de wand ...

nen brasser	overvloedig eter en drinker
nen blaguir	een opschepper
nen dikzak	een lijvig persoon
nen dikkenek	iemand die het hoog op heeft
nen deerjauger	iemand met een snelle stofwisseling
nen doezen	iemand waar geen leven in zit
nen drauëkantegen	een moeilijke mens
nen ijverèksen	een tegenwringing
ne schobbejak	een niet te vertrouwen kerel
nen drémmer	wil iedereen voor zijn
e schrieëbakkes	iemand die voor alles weent
e viggen	een levendig iemand
nen dop	iemand die klein van stuk is
ne pee	een saaie vent

ek spek solleferstek

ek spek solleferstek
Jantje was on 't eten
lekker, lekker eten
school ooët, kerrek ooët
Jantje liep de deer ooët
Trees, trees, stekerbees
mè moeder mende da 'k lees
mè vauder mende da 'k slaupe was
en 'k spelde mé mèn trees

minneke poes

minneke poes, aurdege kat
mooëzokes vangen, oe dudde gè da ?
mé mèn pêuttès, sapperlêuttès
want mènne steit is nikske weit

woordenboekje

eilaba !	hé, gij daar !
smetkèt	geirriteerde huid tussen de benen
scheiren	krabben
e kossaterauëken	een keuterboerderijtje
zieëmenis !	amaï !
een vèrre	een voor
toemaut	tweede hooioogst
een klets	een mep
dabberen	ter plaatse staan trappelen
een snottebelle	een druipneus
een zwêuzze	zwoerd
oelefoele	nonchalant
ne zooël	zadel
een arluzze	horloge
sjotten	schoppen
grat	helemaal
lanterfantèn	treuzelen
rondkètsen	doelloos heen en weer lopen
platte kadeeën	baby's
allevergat	half werk

poppenkast

ginder stau ne poepewinkel
mé van allerande poepejakken, poeperokken, poepegoed
da mèn on de poepen doet

van Anne Marie Katrien en de koe

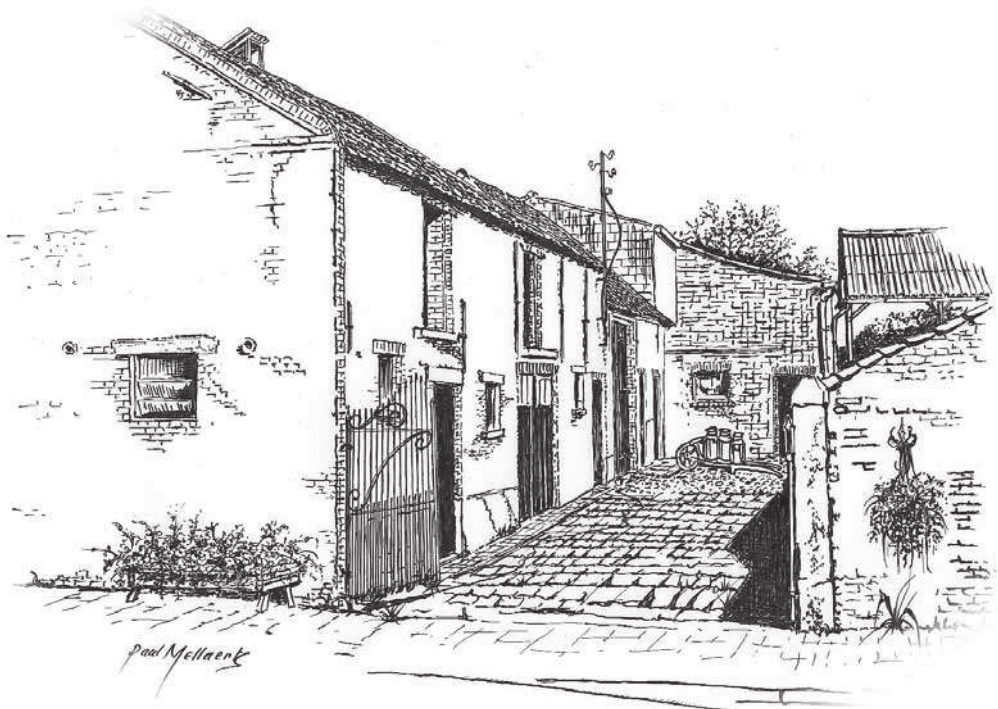
'k zaa zoeë geiren e koeiken emmen
Anne Marie, Marie Katrien
'k zaa zoeë geiren e koeiken emmen
Anne Marie Katrien

Wa gudde gauë mé da koeiken doen
Anne Marie, Marie Katrien
Wa gudde gauë mé da koeiken doen
Anne Marie Katrien

Melleken, melleken
Anne Marie, Marie Katrien
Melleken, melleken
Anne Marie Katrien

Wa gudde gauë mé da melleksken doen
Anne Marie, Marie Katrien
Wa gudde gauë mé da melleksken doen
Anne Marie Katrien

Rauëspap mauken, rauëspap mauken
Anne Marie, Marie Katrien
Rauëspap mauken, rauëspap mauken
Anne Marie Katrien

Beslotenheid rond oude mest
boerderij Mandekensstraat
De navel van de welvaart
Scheppers van een warm nest.

woordenboekje

schisma	ruzie
e presjongskén	een drukknopsluiting
een rênnewausse	een ramp
allefschool	speeltijd
pillepap	beschuitenmelkpap
een koting	een pak slaag
scheiren	krabben
komme	achterwerk
èrremeraus	onnozel gebazel
meesmooëlen	zijn neus voor iets ophalen
stieëgeren	weigeren
vertingelen	vernetelen
schieëf	schuin
bokanst	bijna
zieër	pijn
mogen	lusten
nen brakkeman	een foorkramer
een bonnavra	een windhoos

ringero, rangero

ringero, rangero, gauë mut zennen
gauë mut de ring nor Amerika verzennen
è es nie ie, è es nie dau
è es in Amerika
mo 'k weet nie wau
gauë mut zeggen wie de ring ontvangen eit
of wie den dief er van es

Goed gezegd!

in zènne pernotten	helemaal naakt
ne platte kadèster	een platte stront
echteg en techteg	wis en waarachtig
ne patotter gaun	lelijk vallen
scheiren vé 't émmen	pakken wat je kan
mè kat, rat en mooës	met heel het gezelschap
mé een dazende gat	met tegenzin
't snieët in zè gat	het valt tegen
pènne tot aun de steel	't is goed aan
ès mé zè gat in de boter	
gevallen	het valt mee
ès mé zè gat tissen tweeë	
stoelen gevallen	hij pakt er naast
mé een angend gat	met tegenzin
ze trekt mé e loecht	
bieën oep	ze heeft er zin in
oep nen ik en ne gauë	razendsnel
't es e gepeisd wèrrek	er is niets moeilijk aan

spiegeltje, spiegeltje, aan de wand ...

ne linkadoor	een linke kerel
ne kazjoebereir	een dompelaar
een ros	een te duchten vrouw
ne profituir	iemand die alles wil meepikken
ne flamakker	een mouwveger
een plekploster	iemand die blijft hangen

muildier

' k em nen ezel on mèn and
wa zallek dieën ezel geven
e stik koeërenbroeëd
e stik beschëllemd broeëd
weg vooëlen ezel

woordenboekje

krewelleg
oepschessen
een branzjelet
rotekaweg
d' ottobêutserkes
lezen
ne naugel
noten klipperen
een bees

ongedurig
optrekken
een armband
aaneen aan
de botsauto's
bidden
een spijker
noten oogsten
een kus

het lot van Jakken

Jakken kén nie kakken
want zèn ol es toegebakken
kak mor aun, kak mor aun
't zal wel ope gaun

geheimzinnige afzender

rond, rond, rond,
riekt on de faktuir zèn kont
en grêut van wie da 't komt

spreekwoordelijk

wat niet hardop kan gezegd worden, is de waarheid niet
fezeleirs zèn legeneirs

u is alles toegelaten
gauë moogt alles, ge moog wel keis !

ik had ook wel iets gelust
en ik ém een aaten bakkes, zeker ?

ik ga een avondje stappen
muër, mèn pree, mè mes en mèn belken !

notenleer

do re mi fa sol
kist den boer zèn ol

namen noemen

oe èt aa vraa ?
siska !
oe èt aan ond ?
kist mèn kont !

woordenboekje

ne seng	wat zakgeld
koltoe	lijm
ne rèkker	een snelbinder
e rèksken	een elastiekje
een onneweer	geen weer om een hond door te jagen
affesseren	vooruitgaan
't vas	de nekwervels
gaupen	geeuwen
passoep !	opgelet !

de hoed van Jan

Jan ei zènnen oed verbrand
van koleire, van koleire
Jan ei zènnen oed verbrand
van koleire in d' asse gestampt

spiegeltje, spiegeltje, aan de wand ...

ne fauëntieën	geslepen iemand
nen bedrogrunder	een bedrieger
een braskooëp	eet en drinkt alles dooreen
ne lèkkeren	lust iets lekker niet
ne zemelezieëker	overdreven sekuur persoon
ne krémper	klein van stuk
ne sjamfoeter	niet te vertrouwen
nen ènnewooëten	een verdwaasd iemand
ne schotsen	een eigenaardige
ne faful	niet te vertrouwen
nen treitstok	een pestkop
ne schieëven achterwesover	een onnozelaar
ne filoe	een lepe gast
ne sterrepetat	een halve onnozele
een vèrrekesbieëst	een lomp, grof iemand
nen orzel	een idioot
ne nijper	heeft u altijd ergens liggen
ne kwooëweervogel	loopt door weer en wind
ne kwijker	iemand met een dikke hals
ne sleer	een dronkelap

Mieken

Mieken aafd aa vast
on de tèkke van de boeëmen
Mieken aafd aa vast
on de tèkke van de mast
as Mieke valt ten valt z' in 't wauter
as Mieke valt ten valt 'z in 't nat

onderwijs

tingelingeling
't school es in
tingelingelooët
't school es ooët

woordenboekje

stétten	morsen
afdracht	kledij voor dagelijks gebruik
een oerekot	een bordeel
streilen	steken door een bij
verdêusterremaunen	wegfoefelen
een boenk	zwaar geluid
een mooëlpeir	een slag in 't gezicht
ne veeraumer	een moker
een rèkkebezze	een uitgerokken kledingstuk

boerenleed

dau zat nen boer te schauëten
te midde van et groen
de tingele kwaumen èm bauëten
on zènne sinteroen
krabben, krabben must en doen
on zènne sinteroen

de arm der wet

sjampetter
oep aa gat staut een letter
oep aa gat staut een o
o gè vooële mètteko

Goed gezegd!

looë zwieët es gaa gemokt	een luitaard is rap moe
ze klapt achter 't gat	ze roddelt
moeg gegrud en tenne	
gekrompen	klein van stuk
't es een oepèllep	hij kan gemist worden als kiespijn
zè gat stau mé nen teet	hij is moegewerkt
mé een anglip	beteuterd, slecht gezind
'k voel mè motteg	'k ben misselijk
è zal nen dikke kloppen	't zal niet veel worden
z' eit er 't aneke va weg	ze weet hoe het aan boord te leggen
	ik hou daar niet van
'k ben dau vies van	hij gaat niet weg
è rêum nie	
ze kèn auver eten ooët	ze heeft tuitlippen
een fles	
z' es zoeë fieër as	
pèrinnemiksken	ze is erg fier
è eit van de lat	hij heeft het zitten
gieël den batteklank	alles
è zet eel in eel gauren	hij zet haar op haar paard
dag Nelle !	dat ziet ge van hier !
z' eit er foert oep	ze heeft er zin in

woordenboekje

een kèt	een spleet
e prèddeken	een spaarpotje
dobbel of kwets	alles of niets
verblèsteren	licht verbranden
nostenbauë	bijna
brosselen	suddereren
gremelen	grimlachen
brand	geïrriteerde, zweerachtige huid
e kabberdoesjken	een bordeel
ne streil	een bijensteek
een zjefzaug	een houtzaag (St. Jozefzaag)
stikke mauken	overdrijven
nen ènnekesnest	een warboel
een rap	een wondkorst
bassen	blaffen
abbazjoer	lampekap
aflutsen	ontfutselen
kordieël	leidsels
kabbelen	schiften
rabust	stevig

zakdoek leggen

zakdoek leggen
niemand zeggen
'k em de gieëlen dag gewerrekt
twieë paur schoenen em ek afgewerrekt
ieën va stof en ieën va leir
ie leg ek mènne zakdoek neer

hekserij

ik kèn toeëveren
gauë ként toeëveren
da mèn and no 't sollefer stinkt !

spiegeltje, spiegeltje, aan de wand ...

ne raulen	een eigenaardige
een sloeër	een armtierig vrouwtje
ne pimmel	een nietig wezen
nen blauskop	een opschepper
ne moeëspot	een prutser
een broebelkènne	een brabbelaar
nen doezeloeter	een verwaasd iemand
e zieëzeken	een heel braaf kindje
chorremorre	uitschot

driekoningen

drauë keningen, drauë keningen
geef mauë ne nieven oed
mènnen aven es versleten
mè moeder mag et nie weten
mè vauder eit et geld
oep de roeëster geteld

zo wordt Baasroods gemaakt de EE wordt IEE

beest	bieëst
heer	ieër
wreed	wrieëd
één	ieën
heel	gieël

woordenboekje

gêuzze	loon
nen doeffe	een moto
naugelbooëk	navel
een roef	een wondkorst
sooë	wol
aftoeken	een pandoering geven
een anteef	een handgreep
afprossen	uitsloven

houthakker

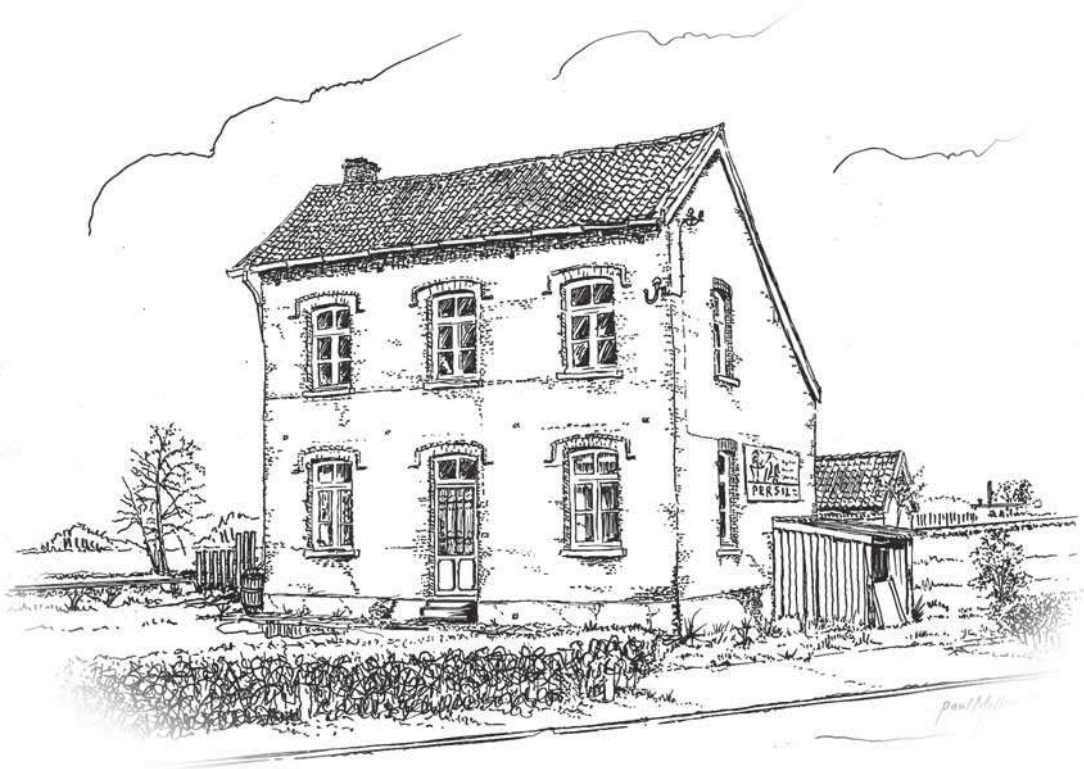
ieënken, bieënken beireken baat
es ter ieëne man zoeë staat
van te kappen in mèn aat
'k derref wedden vé e gaat
datter ieënentwinteg strepkes staun

beestenboel

een zwollem	een zwaluw
ne meirloeë	een merel
ne koebber	een duiver
e wild vèrreken	een ever
ne lèmmen	een schaap
een ènne	een eend
stekerbak	een stekelbaarsje
een dikkopken	een kikkervisje
e pieëzeken	een kuiken
een mosbie	een bij
ne pier	een worm
e stekerverreken	een egel
ne pletser	een dikbil
een moer	een vrouwelijk konijn
ne rauër	een mannelijk konijn
ne steekvogel	een roofvogel

Goed gezegd!

ès bakkes af	hij is uitgeteld
è eit van de riem	hij heeft het zitten
ze zet em de prang oep	
de nees	ze zet hem onder druk
zoeë zier as brèk	héél zuur
zènnen eirink brêun nie	het pakt niet
è lei lank	het gaat hem voor de wind
è draugt eel te schauëten	hij legt haar in de watten
't es van arrêuzze	ten einde raad
è wet me zèn auëgen	
gieëne weg	hij kan zich niet geduren

Wachter aan de ijzeren weg
roethuis hoogveld
De rolpoort wordt gesloten
Denderend geruis, door zwarte rook en stoom.

toren

dezen toren kèn nie breken
zonder lachen, zonder spreken
al wie da zèn annen of tanne lêut zien
krijg zeve lappen en e pitsken

merkwaardige boeren

de boeren ooët et Kempenland
emmen tien vingers on ellek and
vauëventwinteg on annen en voeten
gelèk alle mensen emmen moeten

de boeren ooët et Kempenland
emmen tien vingers
on ellek and vauëf
en twinteg on annen en voeten

woordenboekje

nen baschiel
een billeken
e scheel
gètten
gesjikt
soot

een weegschaal
een prentje
een deksel
snel lopen
kwaad
gemeen volk

spiegeltje, spiegeltje, aan de wand ...

ne slingeraup	een halve wilde
ne stauële klinkaut	iemand die goed zot is
ne linkaut	een linke kerel
ne loekedoe	een stommerik
e snotjonk	een snotaap
ne winterover	een vernepen persoon
ne vierdievel	speelt graag met vuur
ne nummero	iemand die meetelt
ne rèppegen dievel	een ongeduldig iemand
ne krewellegaut	iemand die zich niet kan geduren
ne jan mèn knoppen	een kereltje met streken
een fieër scheet	een fiere vrouw
nen benaatschauëter	een bangerik
ne loebas	een goeierd
een sloddermadam	een slonzige vrouw

een gezonde dosis gekte

ès zoeë zot as een elleger
ei ze nie allemau oep een rauë
z' eit er mau vier en nen bezekoek
ze trapt dee
è eit een vauës los
ès nie just in zèn bovekaumer
ès nie goe bè de zauënen
z' es een vauës kwauët
z' es zoeë zot as een achterdeer
ei ne slag van de melen
ze slaugt er nèvest

woordenboekje

een gabbe	een beet
een galèt	een draai om uw oren
galossen	overschoenen
gardeboe	spatbord
gedagen	aangedaan
dèrremise	overdekte speelplaats
ieëken	jeuken
èrremeraus	onzin
plekken	smeren
oepsjaan	opjutten
een mèm	een tepel
een doeëdsbilleken	een bidprentje
mézzelen	kruimelen
na pardessie	een overjas
bènneg	ijverig
e flewauën	een kussensloop
floer	fluweel
foeffelen	knoeien
fotteren	vorderen
fuitter	vilt
zoeën	koken
geif	gerieflijk
schoeffelen	schrokken

roemeroemera

roemeroemera si de goede man
fimpeldore fiolette franse commessair es
fiofo fiofo

kermis

in de naum des vauders en des zoons
en des auëlegen gieëstes aumen
oep de kerremis stêun der kraumen
en as de kerremis es gedaun
ten gêun de kraumen mé ons sengskes aun

Goed gezegd!

e groeët bescheir al da nie wilt ei gat oepgestaun es plêuts vergaun ze spelt mé aurzak è zit mé den afgank z' eget oeëg in eel steir	iets omvangrijks wie weigert, heeft niets wie weggaat is zijn plaats kwijt ze doet bedrog hij heeft schrik het is haar naar het hoofd gestegen het gaat niet vooruit klaar zitten om van start te gaan
è zit oep ne wieër aa tien tellen è zal gieënen aan top scheiren è zit mé de poepers ze komt oep eel zokken af ei niks te rettekettetten	hij zal niet oud worden hij heeft schrik ze legt het handig aan boord hij heeft niets in de pap te brokken
ze geeft (va) katoen è leit er zèn boeënen oep te	ze zet er vaart achter
z' eit een franke toot d' es zieëver in pakskes eiget in zennen bol	wieëk hij rekt er op ze spreekt stoute taal dat is flauwe kul hij heeft het hoog op

woordenboekje

plek	plaats
een fars	een grap; tegenslag
faliekant	fout, verkeerd
doef	drukkend
erduns	opnieuw, overdoen

goede tafelmanieren

zèn oeëgen zèn grêudder as zennen booëk
hij wil meer eten dan hij aankan
ze zal over eel tong kakken
ze zal kotsen
'k zit vol tot aun menne sloeker
ik ben voldaan
mennen bredden mut kieëren
ik moet een boertje laten
zennen beir grolt
zijn maag knort van de honger
as ge dat allemau oep èt zelde gieëne klieëm ne mieë kakken
dan hebt ge flink gegeten
wie da 't nie mag, leit er zènne kop bauë
wie dit niet lust weet niet wat lekker is
'k ben oepgeboeft
ik ben voldaan
mèn eten rut oep
ik heb een oprising
z' es eel on 't overboefen
ze is aan het schransen

de vriezeman

de vriezeman eit oep 't straut gezeten
eit in menne nees gebeten
en menne nees is roeëd, roeëd, roeëd
'k wenste de vriezeman doeëd, doeëd, doeëd

spiegeltje, spiegeltje, aan de wand ...

ne looëszak	een arme donder
ne zooëplap	een dronkaard
ne krotter	een derderangsrenner
nen breiklemmen	een onnozelaar
ne schieëfzeiker	een scheve schaatsrijder
ne klepper	flink uit de kluiten gewassen
ne papper	een dikkerd
een schrieëtoot	iemand die voor alles weent
een nachtkuts	een nachtbraker
een vooël prij	een onzindelijke vrouw
ne moeërkledd'n	een modderduivel
een femia	een onnozele vrouw
nen bedèrvestront	een verwend kind

niet alles is winst

't ieëste gewin es kattedespin
't tweede gewin gau 't bezzeken in

Goed gezegd!

d' es menne meeg	daar hou ik van
ei 't spek on zènne melen	hij heeft het zitten
ge kén z'in brand steken	ze is graatmager
ès den dievel te plat	hij legt het fijn aan boord
in aa flikker staun	in uw blootje staan
e fallieken vee emmen	iets aan de hand hebben
te vierklaan	hals over kop
een oeb' en een snoebbe	gebijt, geblaf
z'es zoeë mauger as een aatze is graatmager	
ès schippes	hij is er vandoor
z'es in eele schabbernakken	ze is in haar blootje
è ron zèn bloed	hij verstijft van schrik
ne goeie roeffel on een stof	
émmen	kwaliteitstekstiel

woordenboekje

inkel	kleingeld
ne marsjandies	een goederentrein
broebellevol	eivol
een mik	een katapult
sévves	straks
éksel	jeuk
nen aftrekker	een ontkurker
ne rés	een zode
rès	even
vernéglegeren	veronachtzamen
e zoken	een janboel
ut !	luister !

spreekwoordelijk

je kan slechter af zijn
't es beter dan een andvol zand in aa oeëgen
't es beter dan ne schip tegen aa schenen

hij is erg gretig
è schiet er em oep gelèk as nen bok oep een auverkist

dat past u goed
gauë stut mé alles, ge stut wel mé een snottebelle

een vlammdend roste
ne pekzwètte vos

een bazige vrouw
een vraa vé sjampetters ooët te kweken

schijn bedriegt
schoeën va veiren en veir va schoeën

zo wil ik het hebben
d' es 't manneken

het leger waakt !

soldaut, kammeraut
in de winkelstraut
pauëp in de mond
en de broek vol stront

woordenboekje

een toespelle	een veiligheidsspeld
vé vergoed	gemeend
allèns	niet eens
stopsel	kurk
vitèspillekes	doping
zjoeren	hard rijden
klèfferen	klauteren
vèrrekeren	de boel op stellen zetten
allegedierig	voortdurend
swauëlest	terwijl
krooënavt	nootmuskaat
ieëgaulegaun	voortdurend
nen donderstieën	een blikseminslag
versnoft	met een verstopte neus

een onnozele hals

ne kwibis	ne kloeët
ne kèllen	nen tèzzèn
nen bietekwiet	ne klovis
ne mètteko	ne noeë
ne lèmmen	nen tèppen
ne kwibedo	ne kilo
nen oebel	ne kloeren
ne snul	een kalle
nen troeten	een trit
ne kinkel	nen abben

beestenboel

een tirènten	een sijsje
een èrretits	een kleine salamander
ne mierezeiker	een mier
nen oeërezooëper	een oorworm
nen tij	een hond
ne glauzemaaker	een libel
een pimperlle	een vlinder
nen ellenbrander	grote tor met groene vleugels
ne kaffeemêulder	kevertje met bruine of zwarte vleugels
ne vlasmêulder	een kleine kever
ne pizzewerrem	een worm
nen olleman	een bij
een peirebie	een wesp

spiegeltje, spiegeltje, aan de wand ...

een moenk	een dwars persoon
een tekelaar	een vies wijf
nen donderstieën	een lomperik
een gèskommeer	een kletswijf
ne zwètte moemmer	een vuilaard
een gars	een slechte vrouw
ne lamzak	een luiaard
een kwakkelkont	vrouw die kwakkelend beweegt
nen tèttezot	een vrouwenloper
krapul	straatjesvolk
nen drevel	heeft geen zittend gat

de gelijkenis is treffend ...

<<onze peren eid een scheet gelauten
oeveel zèn der van de stank gô loeëpen ?
boven de dettien ... >>
<<veftien ! >
<< ieên, twieë, drauê, ... >>

<< mè vauder eid een scheet gelauten
oeveel kieëren zauë da rottekotot
in de pispot ? >>
<< zeven ! >>
<< ieên, twieë, drauê, ... >>

woordenboekje

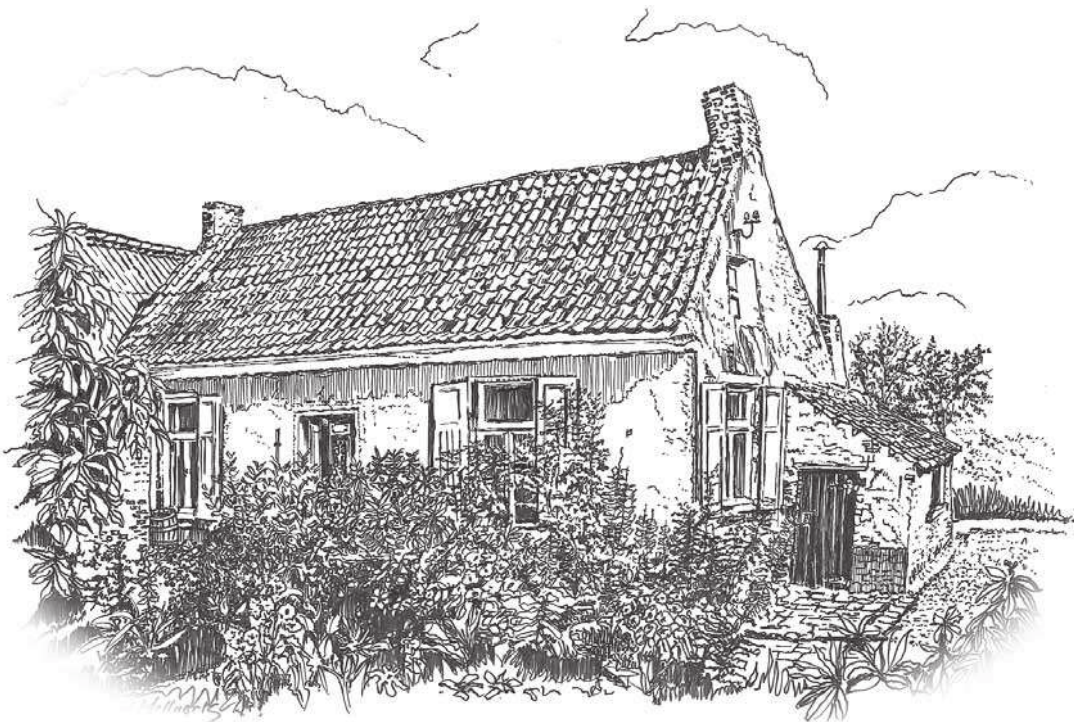
gesneeën	gekastreerd
nen ippelink	een kussensloop
klawieten	molenwieken
een doddeken	een propje
doebberen	verstrooid handelen
drevelen	alles aflopen
een keet	een ketting
oeës	gevoelloos
gèbbelen	kotsen
marsjandies	koopwaar
binst	terwijl
konteraure	averechts

Goed gezegd!

ooët mènne gaar !	uit de weg !
zè zaud emmen	noch winst, noch verlies
iemand ne kloeët aftrekken	iemand liggen hebben
't es naa gepast	't is krap
mangeleirs gêun no d'elle	ruilers zijn bedriegers
è kèn em nie gedieren	hij heeft geen rust
è doe zèn devoeëren	hij doet zijn best
't es missepot	het gaat fout
rjein de knots	niets
miljaarde savoeëblooëren	hoe is 't mogelijk !
è scheirt zènnen dievel	hij gaat zijn gangen
ze krijgt eel strielen	ze gaat door het dak
't es nen dink	't is een gedacht
't zal aa kont vauren	je hebt het beste gehad
arrangeren mé den arrangeur	de klus klaren
zènnen dillen ooëtlauten	met zichzelf geen blijf weten
de speleman is van 't dak	de wittebroodsweken zijn voorbij
dau édde ne goeie roeffel aun	dat is goed tegen 't vuil
'k em aa bè aa pitteken	'k heb u te grazen genomen
't es een plank mé e gat in	ze is graatmager
gèsse legeneir !	je bent een leugenaar !

de kou verdrijven

edde kaa ?
steekt e vierken in aa maa
doeget zieër ?
doeget noeët ne mieë

Geen hoge hoed of glimmende das
boerderij Meiregat
Een ruige pet, de handen vol met aarde
De kracht van ons Vlaamse land.

woordenboekje

snuster	bolster
meegêunnegweg	meevolgend
miezereg	stofregen
e misdacht	een verkeerde opvatting
mispikkelen	mispeuteren
moemmelen	mompelen
ullefulle	slordig
brooën	kuiten
bezekoek	krentenkoek
mater	overrijp
ne maternest	een aangelegde fruitvoorraad
malgereë	dringend
sjokken	zuigen
mangelen	ruilen, verwisselen
klets	mep
miswabberd	misvormd
toekker	stroper
los 't zauën	langs de zijkant
nieveranstnie	nergens
nippekes	op 't randje af

beste wensen

nievejorken ooët 't ander land
ons katteken eid eel pêutten verbrand
van achter on eel gêutten
iefra geef mè e kêutten
geef mè e kêutten en lêut mè gaun
'k em zoeë lank in de kaa gestaun

spiegeltje, spiegeltje, aan de wand ...

een zwètte krooë	een slordig mens
ne papzak	een dikkerd
een nachtkeir	een nachtbraker
ne kobenoebbel	een lomperik
nen oerenbok	een vrouwenloper
nen oerenbok	een vrouwenloper
ne gatlekker	een kruiperig iemand
ne gestampte looërik	een luiaard
ne zjessemauker	iemand met streken
ne zatlap	een dronkaard
ne kakkenest	het jongste kind
e naukommerken	het veruit jongste kind
nen ardie	een ijverige doordrijver
ne lèkkeren	iemand die niet deugt
een zekerpees	een pietje precies
ne pèrren	een vadsigaard
nen antekla	een rusteloos kind
een katemêuër	een vrouw die haar kinderen verwaarloost
ne jènker	iemand die veel weent
een sjisjidadam	een pronkerige vrouw
ne santekwant	een eigenaardige
nen bregang	een schelm

Antoinette

Antoinette wie eit den bal
drooëd aa om, ge wettet al

gevaarlijk - gevaarlijker - gevaarlijkst

dèrref nog ne kieë verbauë ons ooës kommen, ze !
mè vauder zal ne kieë booëte staun !

dèrref nog ne kieë verbauë ons ooës kommen, ze !
onzen ond zal ne kieë booëte staun !

dèrref nog ne kieë verbauë ons ooës kommen, ze !
mè vauder zal ne kieë booëte staun mé onzen ond !

woordenboekje

misdoebberen	knoeien
pleim	fris, verzorgd
naa	eng
eer	uier
nemna	wel, wel,...
niemannie	niemand
vaneir	opnieuw
deezeg	suf
een grebbe	een spleet
meir'n	morgen
mesnat	doorweekt
messink	mesthoop
mettekesknieën	x-benen
ne kloon	een overal
ne zeinpot	een oplegpot
veraalèkken	verouderen

spreekwoordelijk

kinderen die zich laten opmerken zijn niet leuk
farse kinderen es lieëlijk

je bent een aartsleugenaar
ge liegt want dau staut e groeët zwet krooës oep aa veeroeëfd

had ik het niet gedacht !
'k em er vee geboeën

verwend
veel te reaal oepgekwekt

eten wat de pot schaft
oktis padoktis, èt wattatter gekokt is

ogenblikkelijk
in ne perlaflik

van ariktiktik

van ariktiktik
van arozozo
mesjeu Duffa
van ara bleu bleu
bleu blaun roezje

beestenboel

mèllem	houtworm
ne mezeleir	een zangvogel
een dolleken	een spitsmuis
ne mêulder	een meikever
een vèrrekesbieëst	een pissebed
véssenbrauë	kikkerdril
ne vés	een kikker
e viggen	een big
een appelbie	een wesp
ne platte metten	een pasgeboren kalf
een keismis	een musachtige vogel

woordenboekje

een temperken	sausdikker
e mondmeziekksen	een mondharmonica
een bèrreken	een plankje
geschransd	afgewisseld
een schetsel	een scheidingswand
zocht	gaar
vereiremut	aan de bedelstaf
een schelle	een sneetje
oepschèssen	opschorten
een oeëken	een laag muurtje
e slauëkbet	een spatbord
vuërink	stoffen binnenbekleding
ne patotter	een slag

spreekwoordelijk

hij staat er stevig op
zè lauëf kèn nie tissen zèn erremen

ze kan goed zingen
z' eid een vrieë stem on eel gat angen

evenwaardig
't kampt da 't bèst

ze pakt uit met haar boezem
eel konauënen springen tegen den draud

klein van stuk
nen boeëm van ne vent mau wa kèt afgezaugd

trek er uw plan mee !
ge kent et oepstoven mé een ajêunten

hij is slecht gezind
ès in zènne viezen

haute cuisine

gaud agaa nor ooës !
aa moeder ei viskes gebakken
mé bloknaugelkes in !

woordenboekje

de Waulepeeie	Wallonië
over 't wauter	Moerzeke
kotterink	koterijen
perlaflik	oogwenk
een pandoerink	een pak slaag
pèssen	stoomstrijken
een sjok	een fopspeen
blink	schoensmeer
singelen	tintelen
een tiksken	een ietsje
nen twalseree	een waterdicht doek
blooëkes	sigarettenvloeikes
ten blakken	in 't open veld
stèsselen	hard lopen
pinneg	gierig
ramasseren	bijeenrapen
scheet	wind
kajieten	janken

zo wordt Baasroods gemaakt de OO wordt OËË

hoog	oeëg
zo	zoeë
toog	toeëg
korenbrood	koeërenbroeëd
poort	poeët
poot	poeët

spreekwoordelijk

bang zijn
den bibber emmen

iets lappen
een pee stoven

hij is overspannen
ès over zèn string

hij werkt in de bouw
è wèrrekt oep travoo

ze gaat onderuit
ze valt oep ele smikkel

hij is oud geworden
es nauëg veraalèkt

't is een dikkop
ge kent van zènne kop een schelle èps snauën

rau rau makkerau

rau, rau, makkerau
keskessi a la maison
keskessi, keskela
atsja !

spiegeltje, spiegeltje, aan de wand ...

ne flauzemauker	een opschepper
een pinne	een gierigaard
ne krabber	een achterblijver
nen djoebben	een goede sul
nen azauënpisser	een zuur iemand
nen buffel	een veelvraat
meissen	meid
een bauëtebieëst	een bijter
ne krodden	klein van stuk
ne snotnees	een kleine deugniet
nen èrregen	een franke
ne sloeker	een gulzigaard

van de kat en de muis

tok, tok, tok
es ter iemand tooës
kom mau binne riep de kleine mooës
och got et was de slimme kat
da de mooës oepat

van de kat en de rat

minneke poes, waur es de kat
oep de zolder, oep de zolder
minneke poes, waur es de kat
oep de zolder bè de rat
ës oepat

woordenboekje

rinkonieën	zonder ophouden
stoofaat	brandhout
e sjalleken	een hoofddoek
ne kinkee	een petroleumlamp
ramulte	drukke
somtwauëlen	soms
oepsolferen	opdringen
utsekluts	rommel
een reggelausse	een regeling
een vallink	een verkoudheid
overlest	laatst
oepstesselen	er vandoor gaan
een reik	een hark
los 't zauë	langs de kant
e piepenolleken	een klein gaatje
veerbroek	gulp
vernoen	voormiddag
een repparousse	een herstelling
ne kiekerennees	openstaande neusvleugels
openen en toepen	laten betijen

alfabet

abc
de kat gau mee
den ond blijft tooës
piep zauë de mooës
in 't vogelooës

kinderspelen

kètte jaugen	kètte stieën
kètte veroeëg	kètte verlos
inkelen	loesteken
barejaugen	mé d' errebols spelen
kalleke schieten	ne gieëzeldop
sjokke lik	sjokke foeëts
e poefferken	kallebassen
stikske spelen	in de koeëre springen
biezen	mé de bikkels spelen
koekeneteken aaven	

op reis

wie gaut er mee
nor et land va Lee
wau dat den hond zèn broek ooët dee

zo wordt Baasroods gemaakt de IJ wordt AUË

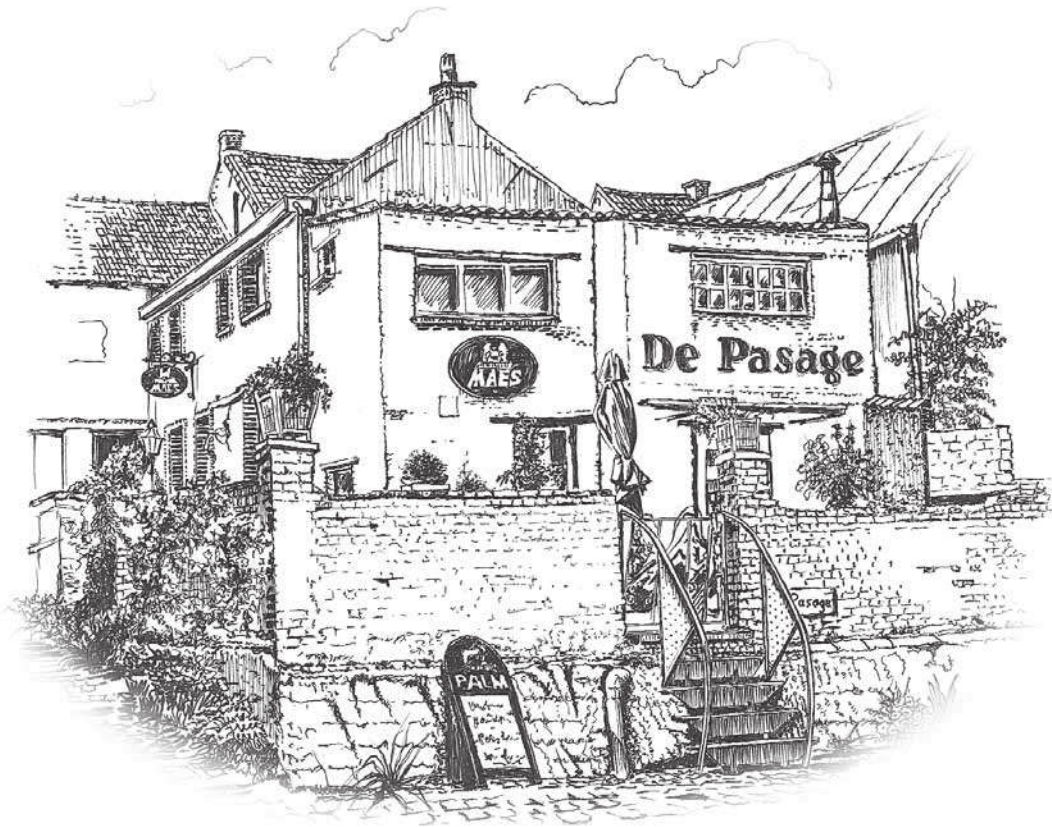
gij	gauë
zei	zauë
getij	getauë
ei	auë
wij	wauëlen

woordenboekje

gekapt	gehakt
een parrik	een pruik
ojeskes	anjers
een rotterink	een bouwval
een snotvallink	een druipneus
't noste jaur	volgend jaar
bitteren	chicorei
e misbaksel	een mislukking
nen toren	een hoorntje
oeresjans	een unieke kans
fauëchelen	musiceren
blester	kitch
kajjen	geweld doen
versletekaa	versleten
een spoosse	een portie
van 't sauen	naast
zonder faat	vast en zeker
konterverkieërd	averechts

op dieet

vis, vèrrekesvlieës
en niefbakken broeëd
es mèn doeëd
zauë de man
de vraa gaf et em oep
en è wierd zoëë vet
as e vèrreken

Rustpunt voor de vissers
Visserslatijn ten top gedreven
Broekkant tot paradijs verheven

boerenalaam

een aurgetauë	een voet om een pik op te scherpen
een bèt	zijkant van kruitwagen
een winne	een machine om kaf van koren te scheiden
ne kéllef	koppeling van een boerenkar
nen treem	hengsel van een kar of kruitwagen
een treemkeir	een kar met hingsels
een gaffel	een hooivork
een beirstik	een aalkar
een loet	een gierschep
ne gieëzer	een gierversstrooier
een djak	een zweep

weer of geen weer

paraplieken
parasolleken
ieëne vé de reiger
en ieëne vé de zon
pardon !

waker

den ond oep kot
de deer oep slot
a woef, a woef, a woef

goede buren ...

Biggenateneir
gebakke peir
ooëtgedroeëgde moeërdeneir !

auë Bostroeë nie gescheten
Biggenaat auë gieën eten
auë Bostroeë nie gebeld
Biggenaat auë gieë geld

een familiestuk !

mè vauder ei ne nees
gelèk een stekerbees
mé aur oep, mé aur oep
mé aur oep zenne nees

bultenaar

bulteleire kas
viool oep de bas
e potteke mé geld
wau da den bult oep spelt

woordenboekje

nen auësteppen	een ijspegel
prossen	geweld doen
ne post drooën	een TV-zender kiezen
zoetekoek	peperkoek
tnallevendee	middendoor
oep aa iksken	gehurkt
kammelot	brol
sjinoeëzerauë	tovenarij
ne lambels	een petroleumlamp
tennen	afgeleefd
slètsen	pantoffels
stors	rolgordijn
stollesteren	navraag doen
smossen	kliederen
moenken	koppig zijn
nen opper	een hoimijt
allefkoer	speeltijd
e scheirmasjien	een scheerapparaat
nen billetein	een rapport
een schampscheet	bijna raak schot
pèsserauë	droogkuis
au !	stop !
trok	tocht

dierenleed

vis, vis, wallevis
get vandenacht in aa bedde gepist

vis, vis, wallevis
da vandenacht gevangen is
van aa ieën, van aa twieë, ...

voyeur

<< Zie ne kieë dau, een lieëlijke bieëst ! >>

<< Wau ? >>

<< Scheile piet
Zie verniet
Get gieën oeëgen dagget ziet ! >>

spreekwoordelijk

helemaal uit de haak
schots en schieëf

'k ben er mee weg
sallie en de kost !

gehurkt
oep aa iksken zitten

vanzelf
gelèk e flêutten van ne seng

gemeen volk
't es gieën soot van katten

spiegeltje, spiegeltje, aan de wand ...

ne kweddeleir	een prutser
ne stoeffeir	een opschepper
een blaur	een dwaze, lompe vrouw
ne roeffeleir	kan niet stil zitten
een aa sabèrre	een oud wijf
ne schoeffeleir	een veelvraat
ne foeffeleir	een knoeier
ne snebber	een praatzieke vrouw
ne spekelatinus	een fijnaard, gluiperd
nen achternaudunder	een na-aper

woordenboekje

ne plekker	een stucwerker
padderaf	uitgeput
mé dezelfden	op dat ogenblik
tetter	mond
komme	kookpot
krochen	kreunen, steunen
root	rij
tonzent	bij ons
talent	bij jullie

spreekwoordelijk

(niet) opgeven
a vaun (nie) afgeven

de hoorn opnemen
den telfong aflangen

den telfong aflangen

dat is heel iets anders
dès een ander kelkesjoos

pas maar op !
wacht een bétten !

hoor hem bezig
oeërt da ne kieë af

ze heeft kuren
z' eit eel strielen

ben je al weg ?
wa riskeerde question

daar hou ik niet van
dès mènne zjaar nie

hij staat er goed voor
ès weer zjaa

het stelt niet veel voor
't es een kèzze !